

Til Kommunaludvalget

Borgmestrene fra København, Århus, Odense, Aalborg, Esbjerg og Randers har d.d. rettet en fælles henvendelse til Lars Løkke Rasmussen og Thor Pedersen. Henvendelsen, der vedrører Finansieringsudvalgets rapport om et nyt tilskuds- og udligningssystem, fremsendes til orientering.

Mvh.

Peter Holdt-Olesen
Specialkonsulent
Budgetkontoret
Århus Kommune
Tlf. 89402145

Borgmesteren i Århus
Borgmesteren i Odense
Borgmesteren i Aalborg
Borgmesteren i Esbjerg
Borgmesteren i Randers
Overborgmesteren i København

23. januar 2006

Kære Lars Løkke Rasmussen og Thor Pedersen

Finansieringsudvalget offentliggjorde den 1. december 2005 sin rapport om et nyt tilskuds- og udligningssystem. Århus, Odense, Aalborg, Esbjerg, Randers og Københavns kommuner (6-byerne) ønsker med denne henvendelse af knytte nogle fælles kommentarer til rapporten.

6-byerne hæfter sig ved en række positive elementer i rapporten:

Udligningsreformen ses i sammenhæng med opgave- og strukturreformen

Først og fremmest er det fornuftigt at se den kommende udligningsreform i sammenhæng med opgave- og strukturreformen, sådan som Finansieringsudvalget lægger op til. Ændringerne i udligningssystemet bør naturligt ske under hensyntagen til de byrdeforskydninger, der finder sted i forbindelse med den nye kommunestruktur og den ændrede fordeling af opgaver og finansieringsansvar.

Der lægges op til forenklinger

Det er også positivt, at udvalget lægger op til forenklinger i udligningssystemet. Dem er der brug for.

Bloktilskuddet fordeles efter indbyggertal frem for beskatningsgrundlag

6-byerne kan tilslutte sig en fordeling af bloktilskuddet efter indbyggertal frem for beskatningsgrundlag. Den nye fordelingsnøgle må forventes at mindske byrdeforskydningerne mellem kommunerne i forbindelse med DUT-sager.

Der foreslås en højere vægtning af de sociale kriterier

Endelig er det positivt, at Finansieringsudvalget lægger op til at hæve de sociale kriteriers vægt i opgørelsen af kommunernes udgiftsbehov. 6-byerne har i flere omgange foreslået en højere vægtning af de sociale kriterier.

6-byerne ønsker samtidig at påpege nogle væsentlige problemer i Finansieringsudvalgets rapport:

Kompensationsproblemer på overførselsområdet løses ikke fremadrettet

6-byerne har ved flere lejligheder fremsendt materiale, der dokumenterer en meget stor skævvridning i fordelingen af budgetgarantien. I perioden 1998-2004 har 6-byerne således tabt 1,4 mia. kr. ift. kommunernes faktiske udgifter på området. 6-byerne ser med stor alvor på, at rapporten ikke indeholder en fremadrettet løsning på denne kompensationsproblematik, der ikke kan isoleres til 6-byerne alene.

Uanset at det er hensigtsmæssigt og nødvendigt at sammenholde udligningsreformen med kommunalreformens konsekvenser, er det ikke hensigtsmæssigt at forspilde muligheden for at rette op på nogle urimeligheder i det nuværende system.

Fordelingen af bloktilskuddet efter indbyggertal vil kun løse kompensationsproblemerne for kommuner, hvis tab skyldes en kombination af svagt beskatningsgrundlag og gennemsnitlige overførselsudgifter pr. indbygger. 6-byernes kompensationsproblem opstår imidlertid primært som følge af meget høje overførselsudgifter pr. indbygger, og den ændrede fordelingsnøgle vil derfor ikke løse byernes problem: 6-byerne vil også fremover opleve økonomiske tab, selv hvis den procentvise vækst i overførselsudgifterne svarer til væksten på landsplan.

Det er af afgørende betydning, at der findes en holdbar løsning på kompensationsproblemet på overførselsområdet. 6-byerne har konkret foreslået to mulige løsninger.

- Fordeling af en del af bloktilskuddet efter objektive sociale kriterier.
- En forbedret udligning af kommunernes sociale udgiftsbehov, via højere socialt udligningsniveau, øget vægtning af de sociale kriterier og/eller en kriteriesammensætning, der i højere grad indfanger udgiftsbehovene på overførselsområdet.

Udligningen af sociale udgiftsbehov er utilstrækkelig

Som skrevet indledningsvist finder 6-byerne det positivt, at vægten af de sociale kriterier hæves fra 20 til 30 pct. Reelt stiger vægten imidlertid med langt mindre end 10 procentpoint, og 6-byerne finder det afgørende, at de sociale kriterier vægtes højere end 30 pct.

Den nuværende aldersbestemte del af udgiftsbehovet indeholder to kriterier (boligstøttekriteriet samt "erhvervsbetinget førtidspension"), som reelt måler sociale udgiftsbehov. Disse to kriterier, som har en samlet vægt på 6,4 pct., udgår i Finansieringsudvalgets rapport af den aldersbestemte del. De sociale kriteriers vægt øges derfor umiddelbart med blot 3,6 procentpoint og ikke 10 procentpoint. Hertil kommer, at den sociale del af den nye udgiftsbehovsopgørelse omfatter kriterier, som primært måler demografiske snarere end sociale forhold ("enlige over 65" og "fald i folketal").

Der er derfor behov for en højere vægtning af de sociale kriterier, hvilket underbygges af, at kommunernes sociale udgifter udgør hele 52 pct. af de samlede nettodrifts- og anlægsudgifter, når Finansieringsudvalgets brede definition lægges til grund. Opgjort med udvalgets smalle afgrænsning udgør de sociale udgifter 33 pct. af kommunernes samlede udgifter.

Uafhængigt af den samlede vægtning af de sociale kriterier finder 6-byerne det meget vigtigt, at det sociale udgiftsbehov opgøres på en måde, der sikrer god sammenhæng med kommunernes udgifter på overførselsområdet. Når dette område bør tillægges særlig vægt, skyldes det, at området er det mest lovbundne af de sociale områder. På overførselsområdet påvirker forskelle i lokale serviceniveauer kun i meget ringe grad kommunernes faktiske udgifter.

Samlet set finder 6-byerne, at den foreslåede udligning af sociale udgiftsbehov er utilstrækkelig, samt at der i højere grad bør tages højde for de store bykommuners særlige problemer på overførselsområderne. 6-byerne er enige med KL, der i sit høringssvar udtrykker bekymring for, om Finansieringsudvalgets omlægning på længere sigt sikrer en rimelig udligning på overførselsområdet. KL foreslår blandt andet, at vægten af det sociale udgiftsbehov automatisk tilpasses de sociale udgifters faktiske andel af kommunernes samlede udgifter. 6-byerne kan fuldt ud tilslutte sig dette forslag.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen

Ritt Bjerregaard

Johnny Søtrup

Henning G. Jensen

Michael Aastrup Jensen

Jan Boye

Kopi til Kommunernes Landsforening og Folketingets Kommunaludvalg